

Byla C-252/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. balandžio 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. kovo 24 d.

Pareiškėjos:

Facebook Inc.

Facebook Ireland Ltd.

Facebook Deutschland GmbH

Atsakovė:

Bundeskartellamt

OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF

NUTARTIS

<...>

Administracinėje byloje dėl kartelio

1. *Facebook Inc.*, <...> JAV,
2. *Facebook Ireland Ltd.*, <...> Airija,

3. **Facebook Deutschland GmbH**, <...> Hamburgas,

pareiškėjos,

<...>

prieš

Bundeskartellamt (Vokietijos kartelių tarnyba), <...> Bona,

atsakovę,

dalyvaujant:

Verbraucherzentrale Bundesverband e. V., <...> Berlynas,

trečiajam asmeniui,

<...> (orig. p. 2)

1-oji *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diuselendorfo apeliacinis apygardos teismas)
kartelių kolegija

įvykus 2021 m. kovo 24 d. posėdžiui,

<...>

nutarė:

I.

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

II.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikiami šie prejudiciniai klausimai dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46 EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – BDAR) ir ESS 4 straipsnio 3 dalies išaiškinimo:

1.

a) Ar BDAR 51 straipsniui ir paskesniems straipsniams neprieštaraujama, jei valstybės narės nacionalinė konkurencijos institucija, kaip antai *Bundeskartellamt*, kuri nėra priežiūros institucija, kaip tai suprantama pagal BDAR 51 ir paskesnius straipsnius, ir kurios valstybėje narėje už Europos Sąjungos ribų įsisteigusi įmonė turi padalinį, padedantį kitoje valstybėje narėje esančiai šios įmonės, kuri prisiima išimtinę atsakomybę už asmens

duomenų tvarkymą visoje Europos Sąjungoje, pagrindinei verslo vietai reklamos, komunikacijos ir viešųjų ryšių srityje, atlikdama antimonopolinių taisyklių pažeidimo priežiūrą nustatė, kad pagrindinės verslo vietos sutarties sąlygos dėl duomenų tvarkymo ir jų įgyvendinimo pažeidžia BDAR, bei nurodė nutraukti šį pažeidimą?

b) Jei taip, ar neprieštarujama ESS 4 straipsnio 3 daliai, jei vadovaujanti priežiūros institucija valstybėje narėje, kurioje yra pagrindinė verslo vieta, kaip tai suprantama (**orig. p. 3**) pagal BDAR 56 straipsnio 1 dalį, tuo pačiu metu atlieka tyrimo procedūrą ir nagrinėja jos sutarties sąlygas dėl duomenų tvarkymo?

Jei atsakymas į 1 klausimą yra teigimas:

2.

a) Ar tuo atveju, jei interneto naudotojas tik apsilanko interneto svetainėse arba programose, kurioms taikomi BDAR 9 straipsnio 1 dalies kriterijai, kaip antai pažinčių programėlės, homoseksualių partnerių paieškos sistemos, politinių partijų interneto svetainės, su sveikatos priežiūra susijusios interneto svetainės, arba jose įveda informaciją, pavyzdžiui, registruodamasis arba teikdamas užsakymus, o kita įmonė, pavyzdžiui, *Facebook Ireland*, per interneto svetainėse ir programose naudojamas sąsajas, kaip antai „*Facebook Business Tools*“, per interneto naudotojo kompiuteryje ar mobiliajame galiniame įrenginyje naudojamus slapukus arba naudodamasi panašiomis išsaugojimo technologijomis renka duomenis apie naudotojo apsilankymą interneto svetainėje ir programoje, taip pat naudotojo įvestą informaciją, susieja ją su *Facebook.com* naudotojo paskyromis ir naudoja, šis tvarkymas, susiejimas ir (arba) naudojimas laikytinas neskelbtinų duomenų tvarkymu pagal šią teisės normą?

b) Jei taip, ar apsilankymas šiose paslaugų teikėjo, kaip antai *Facebook Ireland*, interneto svetainėse ir programose, informacijos įvedimas, ir (arba) interneto svetainėse arba programose esančių mygtukų paspaudimas („socialinio tinklo papildiniai“, kaip antai „Patinka“, „Bendrinti“ arba „*Facebook Login*“, arba „*Account Kit*“) laikytini akivaizdžiu duomenų viešu paskelbimu, įvykusiū dėl minėto naudotojo apsilankymo ir (arba) informacijos įvedimo pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies e punktą?

3.

Ar įmonė, kaip antai *Facebook Ireland*, valdanti iš pajamų, gautų už reklamą, finansuojamą skaitmeninį socialinį tinklą ir paslaugų teikimo sąlygose siūlanti asmeniškai pritaikytą turinį bei reklamą, tinklo saugumo užtikrinimą, produkto pagerinimą ir nuoseklų bei sklandų visų grupės produktų naudojimą, gali remtis būtinybe įvykdyti sutartį pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punktą, arba teisėtų interesų siekiu pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, jei ji šiais tikslais renka, su naudotojo

Facebook.com sąsaja susieja ir naudoja duomenis iš kitų grupės paslaugų bei (**orig. p. 4**) iš trečiųjų šalių interneto svetainių ir programų per jose esančias sąsajas, kaip antai „*Facebook Business Tools*“, arba per interneto naudotojo kompiuteryje ar mobiliajame galiniame įrenginyje naudojamus slapukus, arba naudodamasi panašiomis išsaugojimo technologijomis?

4.

Ar tokiu atveju

– aplinkybė, kad naudotojai yra nepilnamečiai, asmeniškai pritaikant turinį ir reklamą, pagerinant produktus, užtikrinant tinklo saugumą ir bendraujant su naudotojais ne rinkodaros reikmėms,

– matavimai, analizė ir kitos verslo paslaugos reklamos užsakovams, kūrėjams ir kitiems partneriams, kad jie galėtų įvertinti ir pagerinti savo paslaugas,

– bendravimas su naudotoju teikiant rinkodaros pobūdžio pranešimus, kad įmonė galėtų pagerinti savo produktus ir taikyti tiesioginę rinkodarą,

– tyrimai ir naujovės socialinei gerovei, siekiant prisidėti prie pažangaus ar akademinio svarbių socialinių aspektų suvokimo, kad visuomenei ir pasauliui būtų galima daryti teigiamą poveikį,

– informacija iš teisėsaugos institucijų ir atsakymas į teisinius prašymus, kad būtų galima užkirsti kelią sukčiavimui, neteisėtam naudojimui, sąlygų ir politikos pažeidimams ar kitai žalingai ar neteisėtai veiklai,

gali būti laikomi teisėtais interesais pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, jei įmonė šiais tikslais renka, su naudotojo *Facebook.com* sąsaja susieja ir naudoja duomenis, gautus iš kitų grupės paslaugų ir trečiųjų šalių interneto svetainių bei programų per jose esančias sąsajas, kaip antai „*Facebook Business Tools*“, arba per interneto naudotojo kompiuteryje ar mobiliajame galiniame įrenginyje naudojamus slapukus, arba naudodamasi panašiomis išsaugojimo technologijomis?

5.

Ar tokiu atveju duomenų, gautų iš kitų grupės paslaugų ir trečiųjų šalių interneto svetainių bei programų per jose esančias sąsajas, kaip antai „*Facebook Business Tools*“, arba per interneto naudotojo kompiuteryje, arba mobiliajame galiniame įrenginyje naudojamus slapukus, arba panašias išsaugojimo technologijas, rinkimas, susiejimas su naudotojo *Facebook.com* sąsaja ir naudojimas arba kitais būdais (**orig. p. 5**) jau teisėtai surinktų ir susietų duomenų naudojimas konkrečiu atveju taip pat gali būti pateisinamas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktus, pavyzdžiui, siekiant atsakyti į teisėtą prašymą teikti tam tikrus duomenis (c punktas), kai

kovojama su žalinga veikla ir didinamas saugumas (d punktas), atliekami tyrimai visuomenės gerovei ir skatinama sauga, vientisumas ir saugumas (e punktas)?

6.

Ar dominuojančią padėtį rinkoje užimančiai įmonei, kaip antai *Facebook Ireland*, galima pateikti galiojanti, savanorišką (ypač atsižvelgiant į BDAR 4 straipsnio 11 punktą) duomenų subjekto sutikimą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą, 9 straipsnio 2 dalies a punktą?

Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai:

7.

a) Ar valstybės narės nacionalinė konkurencijos institucija, kaip antai *Bundeskartellamt*, kuri nėra priežiūros institucija pagal BDAR 51 ir paskesnius straipsnius ir kuri tiria dominuojančią padėtį rinkoje užimančios įmonės padarytą antimonopolinių taisyklių pažeidimą, kuris nėra susijęs su BDAR prieštaraujančiomis šios įmonės duomenų tvarkymo sąlygomis ir jų įgyvendinimu, pavyzdžiui, lygindama interesus, gali padaryti išvadą dėl šios įmonės duomenų tvarkymo sąlygų ir jų įgyvendinimo atitikties BDAR?

b) Jei taip, ar ši nuostata taikoma, atsižvelgiant į ESS 4 straipsnio 3 dalį, net tuomet, kai tuo pačiu metu pagal BDAR 56 straipsnio 1 dalį kompetentinga vadovaujanti priežiūros institucija atlieka šios įmonės duomenų tvarkymo sąlygų tyrimą?

Jei atsakymas į 7 klausimą būtų teigiamas, ar reikia atsakyti į 3–5 klausimus kalbant apie duomenis, gautus naudojantis grupės paslauga *Instagram*? (orig. p. 6)

Motyvai

I.

Antra pareiškėja (toliau – *Facebook Ireland*) Europoje valdo privatiems naudotojams nemokamą skaitmeninį socialinį tinklą *Facebook.com*. Pirmą pareiškėja yra jos patronuojančioji įmonė, įsteigta JAV. Trečia pareiškėja yra Vokietijos įmonė, priklausanti tai pačiai grupei kaip *Facebook Ireland*, ir padeda pastarajai vykdyti veiklą reklamos, komunikacijos ir viešųjų ryšių srityje (toliau šios pareiškėjos kartu vadinamos *Facebook*).

Privatus naudotojas gali interneto svetainėje *Facebook.com* susikurti asmeninį *Facebook* puslapį, kuriame gali bendrauti su trečiosiomis šalimis. Jis gali, be kita ko, daryti įrašus savo *Facebook* puslapio „News feed“ sklaidos kanale ir savo nuožiūra platinti juos savo *Facebook* draugams arba viešai visame tinkle, be to, savo „News feed“ sklaidos kanale gauti savo *Facebook* draugų ar kitų

Facebook.com esančių turinio kūrėjų bei įmonių, kurių naujienas jis prenumeruoja, pranešimus. Be to, jis gali savo „News feed“ sklaidos kanale ir savo *Facebook* draugų „News feed“ sklaidos kanaluose pateikti trečiųjų šalių interneto svetainių bei programų turinį, kai juose paspaudžia „socialinio tinklo papildinių“ mygtukus (ypač „Patinka“ ar „Bendrinti“). Naudodamasis „*Facebook* prisijungimo paslauga“ ir „Account Kit“ naudotojas gali vien su savo *Facebook* registracijos duomenimis užsiregistruoti trečiųjų šalių interneto svetainėse ir programose arba jose susikurti profilį.

Facebook siūlo įmonėms priemonę „*Facebook Business Tools*“, t. y. galimybę įtraukti „socialinio tinklo papildinių“ (ypač „Patinka“ ir „Bendrinti“) mygtukus ir „*Facebook Login*“ bei „Account Kit“ į savo interneto svetaines ir programas naudojantis *Facebook* iš anksto nustatytais sąsajomis. Šios sąsajos padeda užtikrinti per naudotojus į *Facebook.com* siunčiamą duomenų srautą, kuris nepriklauso nuo interneto svetainės arba programos naudotojų faktiškai spustelėtų mygtukų.

Facebook.com yra finansuojamas iš internetinės reklamos, kuri individualiai pritaikoma pagal socialinio tinklo naudotoją ir kuria siekiama naudotojui rodyti tokią reklamą, kuri jį galėtų sudominti atsižvelgiant į jo individualius vartojimo įpročius, interesus, perkamąją galią ir asmenines aplinkybes. Reklamuotojai gali, naudodamiesi „*Facebook Ads Manager*“ (reklamos kūrimo, valdymo ir analizavimo įrankis), apibrėžti pageidaujamą tikslinę grupę ir parodyti reklamą naudotojams, be to, (orig. p. 7) užkoduotą savo klientų sąrašą perduoti *Facebook* ir sukongretinti reklamą lygindami ją su duomenimis, gautais iš socialinio tinklo. Kitais analizės ir matavimo įrankiais (reklamos ataskaitomis ir „*Facebook Analytics*“), kuriuos *Facebook* taip pat siūlo teikdamas paslaugą „*Facebook Business Tools*“, reklamuotojai gali įvertinti savo reklamos rezultatus ir analizuoti internetu teikiamas paslaugas bei gauti statistinių duomenų suvestinę apie savo tikslines grupes. Šie duomenys gaunami per integruotas sąsajas („*Facebook Pixel*“ arba „SDK“), kuriomis taip pat renkama informacija apie naudotojo veiklą trečiųjų šalių interneto svetainėse ir programose nepaisant atitinkamo naudotojo veiksmų.

Facebook grupė teikia ne tik socialinio tinklo, bet ir papildomas paslaugas, be kita ko, Europoje taip pat *Facebook Ireland* valdomame (finansuojamame iš reklamos pajamų, nemokamame) *Instagram* tinkle, kuriame „bendrinamos“ nuotraukos ir trumpi vaizdo įrašai, Europoje „*WhatsApp Ireland Ltd.*“ valdomoje (finansuojamoje ne iš reklamos pajamų, nemokamoje) *WhatsApp* programoje, skirtoje daugiaformačiams pranešimams siųsti ir priimti, pavyzdžiui, žinutėms, vaizdams, vaizdo įrašams, kontaktiniams duomenims, dokumentams, buvimo vietai ir balsu pranešimams bei skambučiams, ir Europoje dar vienos patronuojamosios bendrovės – *Facebook Technologies Ireland Ltd.*, eksploatuojamoje *Oculus* parduotuvėje, kurioje parduodami „virtualios realybės“ akiniai ir programinė įranga. Iki 2020 m. kovo 13 d. *Facebook* taip pat teikė paslaugą *Masquerade*, skirtą nuotraukoms tvarkyti ir „bendrinti“.

Privatūs naudotojai Europoje, spustelėję mygtuką „Registracija“, sudaro *Facebook.com* naudojimo sutartį ir sykiu patvirtina *Facebook Ireland* nustatytas paslaugų teikimo sąlygas. Remdamasi šiomis sąlygomis *Facebook Ireland* tvarko asmens duomenis – tai pirmiausia paaiškinama *Facebook Ireland* nustatytoje duomenų ir slapukų politikoje. Remdamasi šia politika *Facebook Ireland* tvarko naudotojų ir prietaisų duomenis apie naudotojo veiklą socialiniame tinkle ir už jo ribų, taip pat priskiria juos prie atitinkamų naudotojų *Facebook.com* paskyrų. Kalbant apie už socialinio tinklų ribų vykdomą naudotojo veiklą, viena vertus, turimas omenyje lankymasis trečiųjų šalių interneto svetainėse ir programose, kurios programavimo sąsajomis („*Facebook Business Tools*“) yra susietos su *Facebook.com*, o kita vertus – kitų, *Facebook* priklausančių *Instagram*, *WhatsApp* ir *Oculus* paslaugų naudojimas, kurių atveju duomenys tvarkomi „apimant ne tik *Facebook* įmones ir produktus“. (orig. p. 8)

2019 m. vasario 6 d. sprendimu *Bundeskartellamt* pareiškėjoms ir su jomis pagal *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Konkurencijos ribojimų prevencijos įstatymas, toliau – *GWB*) 36 straipsnio 2 dalį susijusioms įmonėms remdamasi *GWB* 19 straipsnio 1 ir 32 dalimis uždraudė jų paslaugų teikimo sąlygose numatytą ir atliekamą duomenų tvarkymą bei nurodė taikyti taisomąsias priemones. Uždrausta taikyti paslaugų teikimo sąlygas, įskaitant jų sukonkretinimą duomenų ir slapukų politikoje, pagal kurias Vokietijoje gyvenančių privačių naudotojų galimybė naudotis *Facebook.com* tinklu priklauso nuo to, kad *Facebook Ireland* be naudotojų sutikimo gali tvarkyti naudotojų ir prietaisų duomenis, gautus naudojantis *Instagram*, *WhatsApp*, *Oculus* ir *Masquerade* bei lankantis trečiųjų šalių interneto svetainėse arba programose per „*Facebook Business Tools*“, susieti juos su naudotojų *Facebook.com* duomenimis ir juos naudoti (sprendimo 1 punktas). Be to, *Bundeskartellamt* uždraudė pareiškėjoms ir su jomis pagal *GWB* 36 straipsnio 2 dalį susijusioms įmonėms taikyti šias sąlygas su faktinėmis duomenų tvarkymo procedūromis, kurias *Facebook Ireland* taiko remdamasi duomenų ir slapukų politika (sprendimo 2 punktas) ir įpareigojo pareiškėjas bei su jomis pagal *GWB* 36 straipsnio 2 dalį susijusias įmones pataisyti paslaugų teikimo sąlygas ir jų įgyvendinimą bei aiškiai nurodyti, kad naudotojų ir prietaisų duomenys, gauti naudojantis *Instagram*, *WhatsApp*, *Oculus* ir *Masquerade* bei „*Facebook Business Tools*“, nebus tvarkomi, susiejami su *Facebook.com* paskyra ir naudojami (sprendimo 3 punktas) arba tam reikės naudotojų sutikimo. Sprendimo 4 punkte institucija galiausiai paaiškino, kad naudotojo sutikimas nėra pateiktas, jei *Facebook.com* paslaugų teikimas yra susiejamas su sutikimo pateikimu.

2019 m. vasario 11 d. pareiškėjos laiku ir tinkama forma apskundė *Bundeskartellamt* sprendimą *Oberlandesgericht Düsseldorf*.

2019 m. liepos 31 d. *Facebook Ireland* nustatė (paskatinus Europos Komisijai ir valstybių narių nacionalinėms vartotojų teisių apsaugos organizacijoms) naujas (iš esmės identiškas) paslaugų teikimo sąlygas, kurių 2 punkte atkreipiamas dėmesys į tai, kad naudotojas, užuot mokėjęs už *Facebook* produktų naudojimą, pareiškia, jog jis sutinka su tuo, kad jam bus rodoma reklama. Nuo 2020 m. sausio 28 d.

Facebook visame pasaulyje siūlo (**orig. p. 9**) *Off Facebook Activity* (veiklą už *Facebook* ribų, toliau – OFA). *Facebook* naudotojai gali peržiūrėti informacijos santrauką, kurią *Facebook* gauna apie jų veiklą kitose interneto svetainėse ir programose, ir šiuos duomenis, jei pageidauja, atskirti nuo savo *Facebook.com* paskyros su poveikiu į praeitį ir ateitį.

II.

Toliau pateikiamos skundų nagrinėjimo vertinimui reikšmingos Vokietijos teisės nuostatos:

GWB 19 straipsnio 1 dalis (iki 2021 m. sausio 18 d. galiojusi redakcija):

1) Draudžiamas bet koks vienos ar kelių įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi rinkoje.

GWB 19 straipsnio 1 dalis (nuo 2021 m. sausio 19 d. galiojanti redakcija):

1) Įmonės ar įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi rinkoje yra draudžiamas.

GWB 32 straipsnio 1 dalis:

1) Konkurencijos institucija gali įpareigoti įmones ar įmonių grupes nutraukti šios dalies nuostatas arba Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 arba 102 straipsnio pažeidimą.

III.

Facebook Ireland skundo (kuris, nutraukus paslaugą *Masquerade* ir *Bundeskartellamt* pareiškus, kad šiuo atžvilgiu ginčijamu sprendimu nebus grindžiamos jokios teisės, taikomas tik likusiam sprendimui) sėkmė priklauso nuo atsakymo į nutarties rezoliucinėje dalyje iškeltus prejudicinius klausimus. Todėl prieš priimant sprendimą dėl apeliacinio skundo esmės reikia sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pagal SESV 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

1. *Bundeskartellamt* savo sprendimą, priimtą remiantis GWB 19 straipsnio 1 ir 32 dalimis, pirmiausia grindė tik tuo, kad duomenų, gautų iš *Facebook.com* atskirai siūlomų grupės paslaugų ir iš „*Facebook Business Tools*“, tvarkymas, kuris nurodytas paslaugų teikimo sąlygose ir pagal jas įgyvendinamas, laikytinas piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi socialinių tinklų rinkoje privačių Vokietijos naudotojų atžvilgiu, piktnaudžiaujant sąlygomis pagal bendrąją GWB 19 straipsnio 1 dalies sąlygą, (**orig. p. 10**) nes šis duomenų tvarkymas, kaip įtakos rinkoje išraiška, pažeidžia BDAR, kadangi nėra pakankamų pateisinančių priežasčių pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį, 9 straipsnio 2 dalį. Be to, šiuo piktnaudžiavimu kenkiama konkurentams socialinių tinklų rinkoje ir trečiojoje rinkose. Papildomas interesų palyginimas taikant antimonopolines taisykles yra

nereikalingas, be to, jį atlikus būtų gautas tas pats rezultatas kaip ir lyginant interesus taikant duomenų apsaugos teisę. Kadangi Vokietijos jurisprudencijoje dėl GWB 19 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrosios sąlygos išplėtotą apsaugos sąvoka Europos jurisprudencijoje ir taikymo praktikoje iki šiol neturi atitiktens, sprendimas grindžiamas tik palyginti su SESV 102 straipsniu griežčiau suformuluota GWB 19 straipsnio 1 dalimi.

Kadangi *Bundeskartellamt* sprendimą reikės panaikinti tokia apimtimi, kokia jis taikomas pirmai ir trečiai pareiškėjoms ir visoms pagal GWB 36 straipsnio 2 dalį susijusioms įmonėms, nes pastarosios nedalyvavo administracinėje procedūroje ir joms nebuvo suteikta teisė būti išklaustoms, o sprendime šiuo atžvilgiu nėra nurodyti jokie motyvai, kodėl pirmai ir trečiai pareiškėjoms keliamos pretenzijos, o pagal GWB 32 straipsnio 1 dalį reikalaujamas diskrecinis vertinimas negali būti pirmą kartą atliekamas teikiant skundą, kolegija dėl *Facebook Ireland* daro šią išvadą:

a) *Facebook Ireland* dominuoja atitinkamoje skaitmeninių socialinių tinklų privatiems naudotojams rinkoje, kurią galima atriboti nacionaliniu pagrindu atliekant piktnaudžiavimo priežiūrą dėl (pagal neginčijamas *Bundeskartellamt* išvadas) daugiausia Vokietiją apimančio tinklo poveikio, todėl šiai įmonei taikoma GWB 19 straipsnio 1 dalis.

b) *Facebook Ireland* paslaugų teikimo sąlygos ir jų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, todėl šis pažeidimas gali būti laikomas piktnaudžiavimu sąlygomis privačių naudotojų nenaudai pagal GWB 19 straipsnio 1 dalį, nes GWB 19 straipsniu, kaip ir SESV 102 straipsniu, vartotojai ne tik netiesiogiai apsaugomi nuo konkurencijos sąlygų iškraipymo, atsiradusio dėl įtakos rinkoje, bet ir tiesiogiai nuo įmonių, užimančių dominuojančią rinkos dalį, išnaudojimo, nesvarstant poveikio konkurencinei struktūrai (žr. 2007 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British Airways*, C-95/04, 106 punktą, *juris*; (orig. p. 11) 2010 m. gruodžio 7 d. BGH sprendimo *Entega II*, KZR 5/10, 55 punktą, *juris*). Pagal konkurencijos teisę reikšminga žala padaroma pažeidus BDAR apsaugomą naudotojų pasirinkimo laisvę priimti sprendimus dėl savo asmens duomenų. Lyginamoji rinkos analizė ir esminio nukrypimo nuo lyginamųjų sąlygų nustatymas, atlikami siekiant nustatyti piktnaudžiavimą per didele kaina pagal GWB 19 straipsnio 2 dalies 2 punktą, neatliekami, jei piktnaudžiaujama (reikšmingai) pažeidžiant įstatymą (žr. 2013 m. lapkričio 6 d. BGH sprendimo *VBL-Gegenwert I*, KZR 58/11, 66 punktą, *juris*). Vadinasi, taip pat nelieka galimybės palyginti interesų, kaip iš pricipo reikalaujama ir taikant bendrąją GWB 19 straipsnio 1 dalies sąlygą (žr. 2016 m. birželio 7 d. BGH sprendimo *Pechstein / International Skating Union*, KZR 6/15, 48 punktą, [ECLI:DE:BGH:2016:070616UKZR6.15.0], *juris*). Pagal GWB 19 straipsnio 1 dalį ir SESV 102 straipsnio pirmą sakinį būtinas piktnaudžiavimo ir įtakos rinkoje priežastinis ryšys (žr. 1996 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tetrapak*, C-333/94, 27 punktą, [ECLI:EU:C:1996:436], *juris*; 1978 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimą *United Brands*, C-27/76, 248/257, [ECLI:EU:C:1978:22], *juris*; 2020 m. birželio 23 d. BGH nutarties *Facebook*,

KVR 69/19, 73 punktą, [ECLI:DE:BGH:2020:230620BKVR69.19.0], *juris*) galėtų būti konstatuojamas tiek platesne prasme elgesio priešastingumo aspektu, nes akivaizdu, kad veikiančios konkurencijos sąlygomis *Facebook Ireland* nereikalautų jokių duomenų tvarkymo sąlygų, kurios būtų nepriimtinos pagal BDAR, tiek rezultatų priešastingumo aspektu, nes naudotojai (nors BDAR gali pažeisti ir rinkoje nedominuojančios įmonės) tuomet, kai pažeidimą padaro tariamą monopolį turinčios įmonės, kaip antai *Facebook Ireland*, praktiškai neturi galimybės to išvengti (žr. 1988 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Alsatel*, C-247/86, [ECLI:EU:C:1988:469], *juris*, ir 1974 m. kovo 27 d. Teisingumo Teismo sprendimą *BRT et Société belge*, C-127/73, [ECLI:EU:C:1974:25], *juris*, kuriuose Europos Sąjungos Teisingumo Teismas neabejoja dėl piktnaudžiavimo ir įtakos rinkoje ryšio). Piktnaudžiavimo atveju *Facebook Ireland* negali remtis grupės privilegija pagal GWB 36 straipsnio 2 dalį (žr. 1996 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Viho*, C-73/95 P, 17 punktą, *juris*; 2012 m. lapkričio 6 d. *BGH* nutarties *Gasversorgung Ahrensburg*, KVR 54/11, 19 ir 22 punktus, *juris*; 2009 m. birželio 23 d. *BGH* sprendimo *Entega I*, KZR 21/08, 16 punktą, *juris*).

c) Sprendimas formaliai yra neteisėtas, nes *Bundeskartellamt*, nesilaikydama 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (**orig. p. 12**) (toliau – Įgyvendinimo reglamentas) 3 straipsnio 1 dalies antro sakinio, nepatikrino SESV 102 straipsnio 1 dalies, nors dominuojanti *Facebook Ireland* padėtis Vokietijos rinkoje atitinka piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi vidaus rinkoje pagal SESV 102 straipsnio 1 dalį (žr. 1991 m. balandžio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Höfner-Elsner*, C-41/90, 28 punktą, *juris*; 1983 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Michelin*, C-322/81, 28 punktą, [ECLI:EU:C:1983:313], *juris*), ir remiantis išvada, kad dėl BDAR pažeidimo „faktiškai ir galimai kenkiama konkurentams“ (institucijos sprendimo 885 punktas), būtų galima daryti prielaidą apie tarpvalstybinio elemento sąlygą pagal SESV 102 straipsnio 1 dalį (žr. 1991 m. balandžio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Höfner-Elsner*, C-41/90, 32 punktą, *juris*; 1983 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Michelin*, C-322/81, 104 punktą, [ECLI:EU:C:1983:313], *juris*). <...> [paaiškinimas] Dėl <...> pripažįstamo GWB 19 straipsnio 1 dalies ir SESV 102 straipsnio 1 dalies panašumo (žr. 2014 m. balandžio 8 d. *BGH* sprendimo *VBL-Versicherungspflicht*, KZR 53/12, 46 punktą, *juris*; 2013 m. lapkričio 6 d. *BGH* sprendimo *VBL-Gegenwert I*, KZR 58/11, 51 punktą, *juris*) procesinė klaida vis dėlto laikytina nežymia, jei sprendimas yra teisėtas pagal GWB 19 straipsnio 1 dalį, ir dėl jos neatsiranda reikšmingas papildomas pažeidimas, jei sprendimas pagal GWB 19 straipsnio 1 dalį yra neteisėtas.

d) Todėl svarbu, ar *Bundeskartellamt* gali konstatuoti, kad *Facebook Ireland* paslaugų teikimo sąlygos ir jų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, ir dėl atitinkamo pažeidimo gali skirti taisomąsias priemones (**orig. p. 13**)

aa) Todėl 1 prejudicinio klausimo a punktu reikia išsiaiškinti, ar BDAR 51 ir paskesniuose straipsniuose, ypač BDAR 56 straipsnio 1 dalyje, nustatytoms kompetencijos, bendradarbiavimo ir nuoseklumo taisyklėms, ir BDAR 57 ir 58 straipsniuose nustatytoms įgaliojimų nuostatomis neprieštaraujama, jeigu *Bundeskartellamt*, atliekanti antimonopolinių taisyklių pažeidimo priežiūrą, konstatuoja, kad *Facebook Ireland* paslaugų teikimo sąlygos ir jų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, ir nurodo taikyti taisomąsias priemones. *Bundeskartellamt* nėra priežiūros institucija pagal BDAR, o vadovaujanti priežiūros institucija pagal BDAR 56 straipsnio 1 dalį yra Airijos priežiūros institucija, nes *Facebook Ireland* yra pagrindinė *Facebook* verslo vieta Europoje, ji valdo socialinį tinklą Europoje, visose Sąjungos valstybėse narėse taiko vienodas paslaugų teikimo sąlygas ir pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą yra asmens duomenų valdytoja, atsakinga už visą Europos Sąjungos teritoriją.

Tiek, kiek šiomis aplinkybėmis atkreiptinas dėmesys į galimybę taikyti civilinėje teisėje numatytą teisių gynimo priemonę pagal BDAR 82 straipsnį ir ypač į galimybę taikyti kitas sankcijas pagal BDAR 84 straipsnio 1 dalį, kolegija nurodo, kad GWB 19 ir 32 straipsniai nėra laikytini nuostatomis, apie kurias Vokietija pranešė Europos Komisijai pagal BDAR 84 straipsnio 2 dalį (apeliacinio skundo pagrindų 201 punktą).

bb) Jei BDAR nustatytoms kompetencijos taisyklėms neprieštaraujama, jeigu *Bundeskartellamt*, atliekanti antimonopolinių taisyklių pažeidimo priežiūrą, konstatuoja, kad paslaugų teikimo sąlygos ir jų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, ir skiria sankcijas, 1 prejudicinio klausimo b punktu reikia išsiaiškinti, ar tai suderinama su ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu lojalaus bendradarbiavimo principu, jeigu pagal BDAR 56 straipsnio 1 dalį vadovaujanti priežiūros institucija jau tiria šį pažeidimą: šiuo atveju tai Airijos priežiūros institucija, kuri, remiantis neginčijamu *Facebook* pareiškimu (apeliacinio skundo pagrindų 188 ir 217 punktai), bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis Sąjungos priežiūros institucijomis, jau priimant institucijos sprendimą ir vėliau nagrinėjo galimą BDAR pažeidimą *Facebook Ireland* atliekant duomenų tvarkymą.

e) Jei *Bundeskartellamt*, atliekanti antimonopolinių taisyklių pažeidimo priežiūrą, gali konstatuoti, kad *Facebook Ireland* paslaugų teikimo sąlygos ir jų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, ir priimti nurodymus dėl taisomųjų priemonių, tuomet dar svarbu (**orig. p. 14**), ar paslaugų teikimo sąlygos (sukonkretintos duomenų ir slapukų politikos nuostatose), taikomos duomenų, gautų iš kitų grupės paslaugų ir „*Facebook Business Tools*“ (toliau bendrai vadinamų *Off Facebook* duomenimis), tvarkymui ir šių sąlygų įgyvendinimas pažeidžia BDAR, taip pat ar *Bundeskartellamt* gali uždrausti paslaugų teikimo sąlygas ir jų įgyvendinimą bei nurodyti, kad šių duomenų negalima tvarkyti arba galima tvarkyti tik gavus atskirą naudotojo sutikimą, nuo kurio negali priklausyti galimybė naudotis *Facebook.com*.

aa) *Bundeskartellamt* daro teisingą prielaidą, kad *Off Facebook* duomenys laikytini asmens duomenimis pagal BDAR 4 straipsnio 1 punktą (žr. 2016 m. spalio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Breyer*, C-582/14, 49 punktą, *juris*;

2011 m. lapkričio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Scarlet*, C-70/10, 51 punktą, *juris*; 2017 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismui pateikto *BGH* prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Cookie-Einwilligung I*, I ZR 7/16, 23 punktą, [ECLI:DE:BGH:2017: 051017BIZR7.16.0], *juris*), kad duomenų tvarkymas siekiant asmeniškai pritaikyti tinklą ir reklamą laikytinas „profilavimu“ pagal BDAR 4 straipsnio 4 punktą ir kad *Facebook Ireland* yra duomenų valdytoja pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą (žr. 2019 m. liepos 29 d. Teisingumo Teismo sprendimą *FashionId*, C-40/17, 84 punktas, [ECLI:EU:C:2019:629], *juris*).

bb) *Bundeskartellamt* daro teisingą išvadą, kad spustelėjus mygtuką „Registracija“ (net atsižvelgiant į naujų 2019 m. liepos 31 d. paslaugų teikimo sąlygų 2 punktą) nėra duodamas sutikimas tvarkyti *Off Facebook* duomenis pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą ir 9 straipsnio 2 dalies a punktą (žr. 2019 m. spalio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Planet49*, C-673/17, 58 ir paskesnius punktus, [ECLI:EU:C:2019: 801]) ir kad naudotojų sutikimas, kurio *Facebook Ireland* prašo norėdama naudoti duomenis, gautus iš „Facebook Business Tools“ ir skirtus asmeniškai pritaikyti reklamai rodyti, yra taikomas tik duomenų *naudojimui* šiam tikslui, o ne apskritai jų tvarkymui ir susiejimui su *Facebook.com* paskyra. Be to, *Bundeskartellamt* teisingai pažymi, kad galimybė naudotojo galiniame įrenginyje arba jo interneto naršyklėje neleisti išsaugoti slapukų arba jų pašalinti, galimybė judriojo radijo ryšio stoties operacinėje sistemoje grąžinti reklamos ID į pradinę padėtį ir 2020 m. sausio pabaigoje įtraukta OFA funkcija neatitinka sutikimo sąlygų pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą ir 9 straipsnio 2 dalies a punktą (**orig. p. 15**)

cc) Kadangi paslaugų teikimo sąlygose numatytas ir atliekamas *Off Facebook* duomenų tvarkymas (taip pat grupėje) yra teisėtas, jei yra bent viena pateisinama priežastis pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a–f punktus, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau dėl identiškų anksčiau taikytų Duomenų apsaugos direktyvos 95/46/EB 7 straipsnio nuostatų nusprendė, kad šiame straipsnyje turėtų būti pateiktas išsamus ir baigtinis atveju, kai asmens duomenų tvarkymas gali būti laikomas teisėtu, sąrašas, ir kad valstybės narės negali prie šiame straipsnyje numatytų principų nustatyti naujų, susijusių su asmens duomenų tvarkymo teisėtumu, ir numatyti papildomų reikalavimų, kurie pakeistų vieno iš šešių minėtame straipsnyje nustatytų principų taikymo sritį (žr. 2019 m. liepos 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *FashionId*, C-40/17, 55 punktą, [ECLI:EU:C:2019:629], *juris*; 2016 m. spalio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Breyer*, C-582/14, 57 punktą, *juris*; 2011 m. lapkričio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ASNEF ir FECEMD*, C-469/10, 30 ir 32 punktus, *juris*), svarbu, ar paslaugų teikimo sąlygose numatytas ir atliekamas *Off Facebook* duomenų tvarkymas visais atvejais yra pagrįstas tik sutikimu. Tik tokiu atveju *Bundeskartellamt* galėtų nurodyti, kad remiantis duomenų apsaugos pagrindais duomenys arba netvarkomi, arba tvarkomi tik gavus sutikimą.

1) *Facebook Ireland* savo socialiniame tinkle siūlo, remiantis naujausių paslaugų teikimo sąlygų (apeliacinio skundo pagrindų 9 priedas) 1 punktu „Mūsų teikiamos paslaugos“ (jei šiuo atveju reikšminga), iš esmės šias paslaugas pagal

sutartį: 1) asmeniškai pritaikytos funkcijos, 2) asmeniškai pritaikyta reklama, 3) naudotojo ir tinklo saugumas, 4) produktų pagerinimas ir 5) nuoseklus ir sklandus *Facebook* įmonių produktų naudojimas.

Facebook Ireland renka savo duomenų politikos (apeliacinio skundo pagrindų 10 priedas) skyriuje „Kokio pobūdžio informaciją renkame?“ konkrečiai nurodytus naudotojo ir prietaisų duomenis, gautus naudojantis grupės paslaugomis ir „*Facebook Business Tools*“, susieja juos su naudojantis *Facebook.com* surinktais ir išsaugotais duomenimis bei naudoja juos, kaip paaiškinama skyriuje „Kaip naudojame šią informaciją?“, teikdama, asmeniškai pritaikydama ir pagerindama savo produktus, teikdama matavimo, analizės ir kitas verslo paslaugas, skatindama saugą, vientisumą ir saugumą, bendraudama su naudotojais ir atlikdama tyrimus bei kurdama naujoves socialinei gerovei, ir, kaip (orig. p. 16) paaiškinta skyriuje „Kaip bendradarbiauja *Facebook* įmonės?“, „*taip pat* šiais tikslais tvarkome informaciją apie jus *Facebook* įmonėse“.

Pagal savo slapukų politiką (apeliacinio skundo pagrindų 11 priedas), naudojantis grupės paslaugomis ir lankantis trečiųjų šalių interneto svetainėse bei programose, į kurias įtraukti „*Facebook Business Tools*“, *Facebook Ireland* palieka slapukus arba naudoja kitas išsaugojimo technologijas ir per jas renka, naudotojui neatliekant papildomų veiksmų, naudotojo ir prietaiso duomenis, kuriuos ji naudoja teikdama savo paslaugas, saugumo, reklamos ir analizės reikmėms.

Renkamų ir naudojamų duomenų konkretus pobūdis nurodomas duomenų politikoje, skyriuje „Kokio pobūdžio informaciją renkame?“ (apeliacinio skundo pagrindų 10 priedas) ir institucijos sprendimo rezoliucinės dalies 2 punkto a–d papunkčiuose.

Facebook Ireland skyriuje „Kokiu teisiniu pagrindu tvarkome duomenis?“ savo duomenų apsaugos politikoje (apeliacinio skundo pagrindų 10 priedas) remiasi visais pateisinimo pagrindais pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį. Skyriuje „Sužinokite daugiau apie šiuos teisinius pagrindus“ (apeliacinio skundo pagrindų 12 priedas) *Facebook Ireland* remiasi *sutikimu* pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą: 1) duomenims, kuriems taikoma speciali apsauga ir kuriuos naudotojas nurodė savo *Facebook.com* profilio laukuose, tvarkyti, kad galėtų bendrinti juos su pasirinktais asmenimis ir asmeniškai pritaikyti turinį, 2) veido atpažinimo technologijai naudoti, 3) duomenims, kuriuos apie naudotojo veiklą nesinaudojant *Facebook* produktais pateikia reklamuotojai ir kiti partneriai, tvarkyti, kad būtų galima asmeniškai pritaikyti reklamas, 4) naudotoją identifikuojantiems duomenims bendrinti su reklamuotojais, 5) informacijai, kurią naudotojas leidžia gauti per įjungtus įrenginio nustatymus (pavyzdžiui, prieigos prie GPS vietos, fotoaparato ar nuotraukų) rinkti. Šiam tikslui *Facebook Ireland* turi gauti naudotojo sutikimą arba suteikti naudotojui galimybę prieštarauti (veido atpažinimo atveju).

Minėtame dokumente (apeliacinio skundo pagrindų 12 priedas) *Facebook Ireland* remiasi pateisinimo pagrindu pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punktą, kad

tvarkyti duomenis būtina siekiant įvykdyti sutartį, skirtą: 1) teikti, asmeniškai pritaikyti ir pagerinti jos produktus, 2) skatinti saugą, vientisumą ir saugumą, 3) **(orig. p. 17)** perduoti duomenis už EEE ribų, 4) bendrauti su naudotoju, 5) siūlyti nuoseklų ir vieningą visų *Facebook* įmonės produktų turinį.

Teisėtų interesų pagrindu pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą *Facebook Ireland* remiasi: 1) atsižvelgdama į nepilnamečius, 2) teikdama matavimus, analizę ir kitas verslo paslaugas, 3) teikdama rinkodaros pranešimus, 4) atlikdama tyrimus ir kurdama naujoves socialinei gerovei, 5) bendrindama informaciją su kitais, įskaitant teisėsaugos institucijas, ir atsakydama į teisinius prašymus.

Facebook Ireland taip pat remiasi šiais pateisinimo pagrindais: teisinių prievolių vykdymas (BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktas), gyvybinių interesų apsauga (BDAR 6 straipsnio 1 dalies d punktas) ir viešojo intereso labai vykdomos užduotys (BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas) (konkrečiau žr. apeliacinio skundo pagrindų 12 priedą).

2) Sutikimo reikia tuo atveju, jeigu tvarkant, susiejant su *Facebook.com* paskyra ir naudojant vadinamuosius *Off Facebook* duomenis galima kalbėti apie specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymą pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį, ir nėra jokių kitų aplinkybių, kuriomis galima reikalauti leidimo, išskyrus sutikimą pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies a punktą.

a) 2 prejudicinio klausimo a punktu siekiama išsiaiškinti, ar, kaip teigia *Bundeskartellamt* (institucijos sprendimo 584 ir paskesni punktai), renkant duomenis apie apsilankymą trečiųjų šalių interneto svetainėse ir programose per „*Facebook Business Tools*“, slapukus ir kitas išsaugojimo technologijas, juos susiejant su naudotojo *Facebook.com* paskyra ir (arba) juos naudojant yra tvarkomi neskelbtini duomenys pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį, jeigu kalbama apie interneto svetaines ar programas, susijusias su 1 dalies kriterijais, kaip antai pažinčių programos, homoseksualių partnerių paieškos sistemas, politinių partijų interneto svetaines, su sveikatos priežiūra susijusias interneto svetaines (institucijos sprendimo 587 punktas).

Tokiu atveju dar reikia išsiaiškinti, ar pakanka vien pačių duomenų apie apsilankymą interneto svetainėje arba programoje, o gal naudotojas turi joje įvesti tam tikrą informaciją, pavyzdžiui, registruotis arba teikti užsakymą, ir kaip aiškintina sąvoka „duomenis, atskleidžiančius <...>“ atsižvelgiant į BDAR 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą pirmą duomenų kategoriją ir sąvoka „duomenys“ atsižvelgiant į antrą duomenų kategoriją (**orig. p. 18**). Formuluoatė dėl pirmos duomenų kategorijos pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį („duomenis, atskleidžiančius <...>“) galėtų reikšti, kad čia jau draudžiama tvarkyti „pirminius duomenis“, t. y. apsilankymą puslapyje arba naudotojo įvestis, todėl svarbu išsiaiškinti, kada šiuo atveju „atsiranda“ neskelbtini duomenys. Antros duomenų kategorijos pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį atveju, atrodo, draudžiama tik tvarkyti neskelbtinus duomenis, todėl svarbu išsiaiškinti, ar apsilankymas atitinkamuose puslapiuose arba atitinkamos naudotojo įvestys gali būti neskelbtini duomenys, nors skirtumas,

pavyzdžiui, remiantis teisine apibrėžtimi BDAR 4 straipsnio 15 punkte vėlgi yra santykinis, nes sveikatos duomenys gali būti ir duomenys, „atskleidžiantys“ informaciją apie sveikatos būklę. Dar reikia išsiaiškinti, ar vertinimui reikšmingas duomenų naudojimo tikslas, t. y. asmeniškai pritaikyti socialinį tinklą ir reklamą, užtikrinti tinklo saugumą, pagerinti paslaugas, teikti matavimo ir analizės duomenis reklamos partneriams, atlikti tyrimus socialinei gerovei, atsakyti į teisinius prašymus ir vykdyti teises pareigas, apsaugoti naudotojų ir trečiųjų šalių gyvybinius interesus, vykdyti užduotis viešojo intereso labui.

b) Jeigu kalbama apie neskelbtinus duomenis pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį, 2 prejudicinio klausimo b punktu norima išsiaiškinti, ar naudotojas juos yra akivaizdžiai paskelbęs viešai – apsilankydamas interneto svetainėje arba programoje ir (arba) ten įvesdamas informaciją ir (arba) paspaudęs interneto svetainėse ir programose esančius mygtukus, kuriuos siūlo *Facebook Ireland*, t. y. „socialinio tinklo papildinius“ („Patinka“, „Bendrinti“) arba pasinaudojęs „Facebook Login“ ar „Account Kit“ (BDAR 9 straipsnio 2 dalies e punktas), nes tuomet jam nebetaikoma speciali apsauga pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį nereikalaujant jo sutikimo pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies a punktą. Kiti sutikimo pagrindai pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalį dėl *Facebook* veiklos srities yra praktiškai nesvarstytini arba *Facebook* jų bet kuriuo atveju nenurodo, ypač paslaugų teikimo sąlygose.

3) Jeigu naudojantis kitomis grupės paslaugomis ir lankantis interneto svetainėse ir programose, kuriose yra įtraukti „Facebook Business Tools“, *Facebook Ireland* per slapukus ir panašias išsaugojimo technologijas naudotojų galiniuose įrenginiuose renka duomenis, tuomet dar taikoma 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (orig. p. 19) 5 straipsnio 3 dalis. Kaip nusprendė *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas), BDAR nedaro poveikio šios teisės normos taikymui, todėl *Telemediengesetz* (Elektroninių paslaugų įstatymas), kuriuo perkeliama Direktyva 2002/58/EB, 15 straipsnio 3 dalies pirmas sakinytis yra toliau taikomas ir aiškintinas pagal direktyvą taip, kad norint naudoti slapukus, kuriais sudaromas naudotojo profilis reklamos ar rinkos tyrimų tikslais, būtinas naudotojo sutikimas (žr. 2020 m. gegužės 28 d. *BGH* sprendimo, *Cookie-Einwilligung II*, I ZR 7/16, 47 ir paskesnius punktus, *juris*; dar žr. 2019 m. spalio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Planet49*, C-673/17, 38 ir paskesnius punktus, [E-CLI:EU:C:2019:801], *juris*; 2019 m. liepos 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *FashionId*, C-40/17, 88 ir paskesnius punktus, [ECLI:EU:C:2019:629], *juris*). Šioje byloje nėra svarbu, ar tokiu atveju pakanka gauto sutikimo naudoti partnerių duomenis teikiant asmeniškai pritaikytą reklamą, nes *Facebook* padarytą antimonopolinių taisyklių pažeidimą pagal GWB 19 straipsnio 1 dalį *Bundeskartellamt* grindė tik BDAR pažeidimu tvarkant duomenis, o ne *Telemediengesetz* 15 straipsnio 3 dalies pirmu sakiniu.

4) Jeigu pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies a punktą nėra būtinas sutikimas, t. y. tvarkant duomenis, gautus naudojantis kitomis grupės paslaugomis, kurių atveju

Bundeskartellamt nėra nurodžiusi, kad tvarkomi galbūt neskelbtini duomenys pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį, ir tvarkant duomenis, gautus iš „Facebook Business Tools“, jei tai nėra neskelbtini duomenys arba naudotojas juos yra akivaizdžiai paskelbęs viešai, svarbu, ar ir kokia apimtimi *Facebook Ireland*, tvarkydama *Off Facebook* duomenis, gali remtis kitais pateisinimo pagrindais pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį. Kolegija daro išvadą, kad akivaizdžiai viešai skelbiant duomenis pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies e punktą netaikomas tik draudimas tvarkyti duomenis pagal šios nuostatos 1 dalį, bet ne reikalavimas pagrįsti tvarkymą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį (žr. 51 konstatuojamosios dalies penktą sakinį).

a) 3 prejudiciniu klausimu siekiama išsiaiškinti, ar *Facebook Ireland*, jei ji, kaip minėta, siūlo: 1) asmeniškai pritaikyti turinį, 2) asmeniškai pritaikyti reklamą, 3) užtikrinti naudotojo ir tinklo saugumą, 4) pagerinti produktus ir 5) užtikrinti nuoseklų ir sklandų *Facebook* įmonių produktų naudojimą pagal sutartį, gali remtis būtinybe įvykdyti sutartį pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punktą, o gal vis dėlto (**orig. p. 20**) teisėtų interesų pagrindu pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, jei ji šioms reikmėms renka *Off Facebook* duomenis, susieja juos su naudotojų *Facebook.com* paskyra ir juos naudoja.

Kolegijos nuomone, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl būtinybės požymio (žr. 2017 m. gegužės 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Rigas satiksme*, C-13/16, 30 punktą, *juris*) ir Europos duomenų apsaugos valdybos gairių 2/19 argumentais (2, 26 ir paskesni punktai, 48 ir paskesni punktai, 57 punktas, apeliacinio skundo pagrindų 42B priedas) galima pagrįstai teigti, kad *Facebook Ireland* atveju duomenų tvarkymas siekiant teikti asmeniškai pritaikytą reklamą, kuriai nereikia slapukų, užtikrinti naudotojo ir tinklo saugumą bei pagerinti produktus gali atitikti įmonės teisėtą interesą, o pagal šias nuostatas galima daryti prielaidą, kad duomenų tvarkymas siekiant asmeniškai pritaikyti turinį ir, jei reikia, nuosekliai ir sklandžiai naudoti *Facebook* įmonių produktus, laikytinas būtinu įvykdant sutartį.

Tuo remiantis, pavyzdžiui, *WhatsApp* duomenų tvarkymas užtikrinant naudotojų ir tinklo saugumą galėtų atitikti teisėtą *Facebook Ireland* interesą, nes įmonė, kaip ji pati nurodo skyriuje „Kaip bendradarbiauja *Facebook* įmonės?“ duomenų politikoje (apeliacinio skundo pagrindų 10 priedas), naudoja informaciją apie *WhatsApp* paskyras, siunčiančias brukalus per jos paslaugą, kad galėtų prieš šias paskyras *Facebook.com* imtis atitinkamų veiksmų, nors apskritai šis tvarkymas nėra būtinas nei vykdant sutartį, nei pagrįstas kitais teisėtais interesais, nes *Facebook Ireland* nenaudoja *WhatsApp* duomenų siūlydama produktus ir teikdama asmeniškai pritaikytas paslaugas *Facebook.com* tinkle (institucijos sprendimo 746 punktas).

Instagram duomenų tvarkymas galėtų būti, tiek, kiek jis atliekamas asmeniškai pritaikant *Facebook* produktų turinį ir užtikrinant sklandų jų naudojimą (kad naudotojui *Facebook.com* tinkle būtų galima parodyti asmenis ar turinį, nes tai galėtų jį sudominti ir šiame tinkle), būtinas įvykdant sutartį arba bent atitiktų

teisėtą *Facebook Ireland* interesą. Šis duomenų tvarkymas taip pat galėtų atitikti teisėtą įmonės interesą teikti asmeniškai pritaikytą reklamą, užtikrinti tinklo saugumą ir pagerinti produktus. *Facebook Ireland* pirmiausia naudoja, pavyzdžiui, remiantis jos duomenimis, *Instagram* duomenis iš paskyrų, kurios yra įtartinos arba akivaizdžiai dalyvauja neteisėtoje veikloje, kad užtikrintų *Facebook* naudotojų saugumą (**orig. p. 21**) (apeliacinio skundo pagrindų 465 punktą). Tą pačią nuostatą būtų galima iš principo taikyti tvarkant *Oculus* duomenis, nors iki šiol nėra nustatyta, kokiam tikslui šie duomenys konkrečiai naudojami *Facebook.com*.

Duomenų, gautų iš „*Facebook Business Tools*“, ypač iš socialinio tinklo papildinių „*Patinka*“ ir „*Bendrinti*“, taip pat iš „*Facebook Login*“ ir „*Account Kit*“, tvarkymas galėtų būti reikalingas siekiant įvykdyti sutartį arba bent atitikti *Facebook Ireland* teisėtą interesą, jeigu šie duomenys tvarkomi norint asmeniškai pritaikyti turinį ir užtikrinti sklandų *Facebook* produktų naudojimą. Taip atsitiktų, jeigu naudotojas spustelėtų atitinkamus mygtukus ir būtų apsiribota atitinkamais duomenų tvarkymo procesais. Neatsižvelgiant į tai, ar buvo spustelėti mygtukai, duomenų rinkimas ir susiejimas su *Facebook.com* paskyra galėtų atitikti teisėtą *Facebook Ireland* interesą, jei naudotojas sutiktų, kad duomenys bus naudojami teikiant asmeniškai pritaikytą reklamą. Tinklo saugumas arba produktų pagerinimas taip pat galėtų pagrįsti teisėtus *Facebook Ireland* interesus tvarkant duomenis. Kaip teigia *Facebook*, ji naudoja duomenis iš „socialinio tinklo papildinių“, kad analizuodama didelį puslapių lankytojų skaičių per kuo trumpesnę laiką išsiaiškintų, ar interneto botai bando susikurti *Facebook* paskyras ir jas valdyti (apeliacinio skundo pagrindų 465 punktą).

b) 4 prejudiciniu klausimu siekiama išsiaiškinti, ar teisėtais interesais pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, pagrindžiančiais *Off Facebook* duomenų tvarkymą, susiejimą su naudotojo *Facebook.com* paskyra ir naudojimą šioms reikmėms, gali būti laikoma

– aplinkybė, kad naudotojai yra nepilnamečiai, asmeniškai pritaikant turinį ir reklamą, pagerinant produktus, užtikrinant tinklo saugumą ir bendraujant su naudotojais teikiant ne rinkodaros pobūdžio pranešimus,

– matavimai, analizė ir kitos verslo paslaugos reklamos užsakovams, kūrėjams ir kitiems partneriams, kad jie galėtų įvertinti ir pagerinti savo paslaugas,

– bendravimas su naudotoju teikiant rinkodaros pobūdžio pranešimus, kad *Facebook Ireland* galėtų pagerinti savo produktus ir taikyti tiesioginę rinkodarą,

– tyrimai ir naujovės socialinei gerovei, siekiant prisidėti prie pažangaus ar akademinio svarbių socialinių aspektų suvokimo, kad visuomenei ir pasauliui būtų galima daryti teigiamą poveikį,

– informacija iš teisėsaugos institucijų ir atsakymai į teisinius prašymus, kad būtų galima užkirsti kelią sukčiavimui, neteisėtam naudojimui, sąlygų ir politikos pažeidimams ar kitai žalingai ar neteisėtai veiklai, (**orig. p. 22**).

Pirmiausia reikia išsiaiškinti, ar *Facebook Ireland*, kalbant apie nepilnamečius, kuriems dar nėra sukakę 16 metų (Vokietijoje netaikoma mažesnė riba pagal BDAR 8 straipsnio 1 dalies trečią sakinį), kad galėtų savarankiškai duoti sutikimą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą (BDAR 8 straipsnio 1 dalis) ir kurie pagal (kiek matyti, vieningą) Vokietijos teisės doktriną savarankiškai negali sudaryti galiojančios naudojimo sutarties pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punktą su socialiniu tinklu, nes ji (dėl duomenų tvarkymo) nėra išskirtinai teisiškai naudinga (BGB 107 straipsnis; žr. Klumpp: Staudinger, *BGB*, 2017 naujas leidimas, 107 straipsnis, 30 punktas; Spickhoff: *MüKoBGB*, 8 leidimas, 2018, 107 straipsnis, 82 punktas; Mansel: Jauernig, *BGB*, 18 leidimas, 2021, 107 straipsnis, 3 punktas), ir kurių atveju nėra reikalaujamo tėvų sutikimo, negali remtis teisėtų interesų pagrindu pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą dėl duomenų, gautų iš kitų grupės paslaugų ir iš „*Facebook* verslo įrankių“, tvarkymo.

Be to, abejotina, ar *Off Facebook* duomenų tvarkymą galima pateisinti interesu, susijusiu su tyrimais ir naujovėmis socialinei gerovei, prisidedant prie pažangaus ar akademinio svarbių socialinių aspektų suvokimo, kad visuomenei ir pasauliui būtų galima daryti teigiamą poveikį.

Vis dėlto duomenų, gautų iš „*Facebook Business Tools*“, tvarkymas siekiant teikti reklamos užsakovams, kūrėjams ir kitiems partneriams matavimo, analizės bei kitas verslo paslaugas, kad jie galėtų įvertinti ir pagerinti savo paslaugas, bet kuriuo atveju atitinka teisėtus *Facebook Ireland*s (ir partnerių) interesus tuomet, jei naudotojai davė sutikimą naudoti partnerių duomenis asmeniškai pritaikytai reklamai teikti. Jeigu ir tiek, kiek duomenų, gautų naudojantis kitomis grupės paslaugomis ir arba „*Facebook Business Tools*“, tvarkymas siekiant pagerinti produktus yra pateisinamas, tuomet ši nuostata galėtų būti taikoma teikiant naudotojui rinkodaros pranešimus, kad *Facebook* galėtų pagerinti savo produktus ir taikyti tiesioginę rinkodarą. (orig. p. 23)

Off Facebook duomenų rinkimas, susiejimas su *Facebook.com* paskyra ir naudojimas arba jau kitu būdu teisėtai renkamų ir susietų *Off Facebook* duomenų naudojimas teikiant informaciją teisėsaugos institucijoms ir atsakant į teisinius prašymus, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamoms veikoms, neteisėtam naudojimui, paslaugų teikimo sąlygų ir taisyklių pažeidimams bei kitam žalingam elgesiui, taip pat gali atitikti *Facebook Ireland* teisėtą interesą.

Atliekant reikalaujamą palyginimą būtų galima (kartu su įstatymu numatyta teise nesutikti pagal BDAR 21 straipsnį) atsižvelgti į tai, kad kalbant apie „*Facebook Business Tools*“, trečiųjų šalių interneto svetainių paslaugų teikėjai, kurie įtraukė šią priemonę, turi galimybę sustabdyti duomenų teikimą *Facebook Ireland*, kol gaus naudotojo sutikimą (institucijos sprendimo 868 punktas), ir kad nuo 2020 m. sausio 28 d. *Facebook* siūlo OFA funkciją, pagal kurią *Facebook.com* naudotojai gali peržiūrėti informacijos santrauką, kurią *Facebook* gauna apie jų veiklą kitose interneto svetainėse ir programose, ir šiuos duomenis, jei pageidauja, atskirti nuo savo *Facebook.com* paskyros su poveikiu į praeitį ir ateitį (apeliacinio skundo pagrindų 148 ir paskesnis punktas).

c) 5 prejudiciniu klausimu siekiama išsiaiškinti, ar *Off Facebook* duomenų rinkimas, susiejimas su *Facebook.com* paskyra ir naudojimas arba jau kitu būdu teisėtai renkamų ir susietų *Off Facebook* duomenų naudojimas konkrečiu atveju gali būti pateisinamas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktus, kad (kaip *Facebook Ireland* nurodo skundo pateikėjų 12 priede pateiktame dokumente), pavyzdžiui, atsakant į teisėtą užklausą dėl tam tikrų duomenų (c punktas), kovojant su kenksmingu elgesiu ir skatinant saugumą (d punktas), atliekant mokslinius tyrimus visuomenės labui ir didinant apsaugą, vientisumą bei saugumą (e punktas), nes net tokiu atveju šių duomenų tvarkymas negali būti be išimties ir visais atvejais būti susiejamas su naudotojo sutikimu, arba ar *Off Facebook* duomenų tvarkymas dėl šių priežasčių apskritai negali būti pateisinamas.

f) Tuomet nebebūtų svarbiausias klausimas, ar duomenų tvarkymo sąlygos ir jų įgyvendinimas, jei jos yra neleistinos arba nepagrįstos, taip pat laikytinos nesąžiningai kenkiančiomis konkurentams pagal bendrąją GWB 19 straipsnio 1 dalį (**orig. p. 24**) privatiems naudotojams skirtų socialinių tinklų rinkoje arba kitose rinkose.

g) Jeigu ir tiek, kiek *Off Facebook* duomenų tvarkymą galima pagrįsti tik sutikimu, 6 prejudiciniu klausimu reikia išsiaiškinti, ar naudotojai apskritai gali veiksmingai pareikšti sutikimą rinkoje dominuojančiai įmonei, kaip antai *Facebook Ireland*, pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą ir 9 straipsnio 2 dalies a punktą, kaip nurodė *Bundeskartellamt* numanomo pažeidimo taisomosiose priemonėse, arba ar tokiu atveju pagal BDAR 4 straipsnio 11 punktą reikalaujamas laisvos valios principas visada atmetamas, kai susiduriama su rinkoje dominuojančia įmone, t. y. net tada, kai sutarties vykdymas nepriklauso nuo sutikimo, kad būtų tvarkomi duomenys. Tokią prielaidą būtų galima daryti atsižvelgiant į 43 konstatuojamosios dalies pirmą sakinį.

2. Prejudicinių klausimų nebūtina išsiaiškinti ne tik todėl, kad *Bundeskartellamt* savo sprendimą nagrinėjant skundą „papildomai“ (atsiliepiamo į skundą p. 88) grindžia *Bundesgerichtshof* motyvais ankstesnėje sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūroje (2020 m. birželio 23 d. Sprendimas *Facebook*, KVR 69/19, [ECLI:DE:BGH:2020:230620BKVR69.19.0], *juris*). Remiantis šiuo sprendimu (kaip teigia *BGH*), *Facebook.com* naudotojui, kurio atveju naudojami duomenys iš kitų grupės paslaugų ir iš „*Facebook Business Tools*“, prievarta užkraunama papildoma paslauga, kurios jis „galbūt nepageidauja“, atsižvelgiant į tai, kad ginčijamų paslaugų teikimo sąlygų nebūtų galima tikėtis veikiančios konkurencijos sąlygomis, tačiau jos gali iškraipyti konkurenciją, o papildoma paslauga, atlikus išsamų atitinkamų interesų vertinimą ir palyginimą, ypač nesant pateisinimo pagal BDAR, laikytina nesąžininga. Šiuo argumentu negalima pagrįsti sprendimo vien todėl, kad *Bundeskartellamt* nepadarė būtinų išvadų bent apie tai, kokiomis sąlygomis duomenų tvarkymas gali kenkti konkurentams. Apie tokias sąlygas rimtai svarstyti galima tik kalbant apie *Instagram* duomenų tvarkymą, tačiau dėl jos negalima priimti sprendimo neišsiaiškinus 7 prejudicinio klausimo ir, jei reikia, 3–5 prejudicinių klausimų.

a) Kadangi *Bundesgerichtshof*, atrodo, daro išvadą, kad *Bundeskartellamt* savo sprendimą dar skundo nagrinėjimo procedūroje gali papildyti šiuo argumentu (**orig. p. 25**), nors tokiu atveju kaltinimas pažeidimu būtų pagrįstas kitomis faktinėmis aplinkybėmis negu BDAR pažeidimo atveju, todėl rezoliucinėje dalyje reikalaujamas naudotojų sutikimas būtų ne sutikimas pagal BDAR, o kitas, jei reikia, papildomai su sutikimu pagal BDAR duodamas sutikimas, kolegija sprendimą nagrinėja atsižvelgdama ir į šį argumentą.

b) *Bundeskartellamt* bet kuriuo atveju nepadarė būtinų išvadų dėl sąlygos, kad *Off Facebook* duomenų tvarkymu galima kenkti konkurentams. Turėtų būti pateiktas galimo konkurenciją iškraipiančio poveikio įrodymas – tinklų rinkoje, tinklo puslapyje, pavyzdžiui, didinant tinklo poveikį arba gerinant produktus, arba reklamos puslapyje, pavyzdžiui, turint išsamius duomenis, arba (bet kuriuo atveju atskirai atribojamose) reklamos ir trečiosiose rinkose, nors dominuojančią padėtį užimančios įmonės veiksmai negali būti laikomi piktnaudžiavimu, kai rinkai nedaromos joks antikonkurencinis poveikis (žr. 2012 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Astra Zeneca*, C-457/10 P, 112 punktą, *juris*; 2011 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *TeliaSonera*, C-52/09, 64 punktą, *juris*).

Kadangi *Facebook Ireland* nenaudoja *Facebook.com* naudotojų *WhatsApp* duomenų asmeniškai pritaikydama paslaugas ir siūlydama produktus *Facebook.com* (ir, kaip ji pati tvirtina, Europoje neplanuoja to daryti), neaišku, be to, *Bundeskartellamt* taip pat nenurodė, koku būdu *WhatsApp* duomenų tvarkymas galėtų kenkti konkurentams tinklų rinkoje arba reklamos rinkoje, arba pokalbių programų paslaugų rinkoje. *Bundeskartellamt* taip pat nepadarė jokių išvadų, kokia apimtimi *Facebook.com* naudotojų *Oculus* duomenys naudojami tinklo *Facebook.com* reikmėms ir gali kenkti konkurentams tinklų rinkoje arba atitinkamoje reklamos rinkoje, arba rinkoje, kurioje siūlomas *Oculus*. *Facebook.com* naudotojai praktiškai tik tuomet „galbūt nepageidauja“ tvarkyti duomenų, gautų iš „*Facebook Business Tools*“, kai jie nespaudžia „socialinio tinklo papildinių“ („Patinka“, „Bendrinti“), nesinaudoja „*Facebook Login*“ arba „*Account Kit*“ ir nenori asmeniškai pritaikytos reklamos. Vis dėlto *Bundeskartellamt* taip pat nenurodė, kokia apimtimi duomenų, gautų iš „*Facebook Business Tools*“, tvarkymas, kuris nebuvo skirtas asmeniškam *Facebook.com* naudojimui pritaikymui, sklandžiam *Facebook* produktų naudojimui ir (**orig. p. 26**) asmeniškai pritaikytai reklamai, gali kenkti konkurentams tinklų rinkoje, reklamos rinkoje arba trečiojoje rinkoje, juolab, kad naudotojai papildomai su OFA gali šiuos duomenis atskirti nuo savo *Facebook* paskyros.

c) Tik kalbant apie *Facebook.com* naudotojų *Instagram* duomenų tvarkymą galima rimtai svarstyti apie kenkimą konkurentams, nes su šiais duomenimis asmeniškai pritaikomas *Facebook.com* naudojimas, kai naudotojams siūlomi asmenys, kuriuos jie seka *Instagram* tinkle, todėl gali būti daromas didesnis tinklo poveikis, nes šie duomenys, susieti su naudotojų *Facebook.com* duomenimis, gali būti naudojami, pavyzdžiui, reklamos tikslais ir *Facebook.com* produktams pagerinti. Atsakant į klausimą, ar esant veikiančiai konkurencijai socialinių tinklų rinkoje nebūtų galima tikėtis tokio įvairias paslaugas apimančio duomenų

tvarkymo be atskiro naudotojo sutikimo, ir pirmiausia išsamiai vertinant bei lyginant atitinkamus interesus, kuriais remiantis reikia nustatyti, ar *Facebook Ireland* veikla tiek atsižvelgiant į naudotojų išnaudojimą, tiek į kliūtis konkurencijai, yra nesąžininga (žr. 2020 m. birželio 23 d. *BGH* nutarties *Facebook*, KVR 69/19, 98 paskesnius punktus, [ECLI:DE:BGH:2020:230620BKVR69.19.0], *juris*), svarbu išsiaiškinti 7 prejudiciniu klausimu iškeltą klausimą, ar *Bundeskartellamt* bent šiuo tikslu gali nustatyti, kad šis duomenų tvarkymas pažeidžia BDAR, o taip pat 3–5 prejudiciniais klausimais iškeltą klausimą, ar šis duomenų tvarkymas pažeidžia BDAR, t. y. ar *Facebook Ireland* pasitelkia priemones, kurios skiriasi nuo įprastos prekių ar paslaugų konkurencijos, remiantis ūkio subjektų priemonių pasiūla (žr. 2015 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Post Danmark*, C-23/14, 29 paskesnius punktus; 2012 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Astra Zeneca*, C-457/10, 74 ir paskesnį punktą, *juris*).

<...>

DARBINIS VERTINIMAS